

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Școala Națională de Studii Politice și Administrative
1.2 Facultatea / Departamentul	Departamentul de Relații Internaționale și Integrare Europeană
1.3 Departamentul	Departamentul de Relații Internaționale
1.4 Domeniul de studii	Științe Politice
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studii/Calificarea	Relații Internaționale și Integrare Europeană

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teorii ale integrării europene						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. George Voicu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. George Voicu						
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	Es	2.7 Regimul disciplinei	Op

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					35
Tutoriat					4
Pregătire examinări					30
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	144				
3.9 Total ore pe semestru	200				
3.10 Numărul de credite	8				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	•
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	• Parcurgerea lecturilor recomandate.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea principalelor concepte ale integrării (regional-) europene lansate de-a lungul istoriei; • Prezentarea și evaluarea principalelor școli de gândire privind integrarea europeană; • Prezentarea evoluției și naturii UE; • Compararea și analizarea contribuțiilor diferitelor paradigme, teorii și abordări ale integrării europene în explicarea procesului de integrare; • Explicarea rolului social pe care teoriile din domeniul științelor sociale și politice îl joacă în cadrul procesului de cercetare; • Utilizarea procesului de teoretizare a integrării europene care a precedat și a însoțit procesul de construcție a Europei Unite în explicarea acestuia; • Explicarea și interpretarea raportului dintre procesul de integrare și cel de conceptualizare și teoretizare; • Explicarea mecanismului de construire și articulare din teoriile sociale în general; • Interpretarea evenimentelor europene curente în lumina diferitelor teorii ale integrării; • Analizarea proceselor politice din interiorul UE; • Identificarea problemele metodologice cu care se confruntă cercetările privitoare la integrarea europeană; • Aplicarea teoriilor integrării europene în elaborarea de lucrări de cercetare.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Respectarea demnității, a drepturilor și libertăților fiecărui individ; • Încrederea în valoarea învățării ca investiție personală și colectivă, ca motor al schimbării sociale și al emancipării; • Participarea la viața publică ca cetățean activ, capabil să influențeze deciziile colective.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Obiectivul cursului este acela de a-i înzestra pe studenți cu principalele instrumente conceptuale și teoretice ale integrării europene pentru a putea înțelege relația dintre procesul de integrare europeană și dezvoltarea UE. Cursul îi va ajuta pe studenți să înțeleagă cauzele pentru care au generat integrarea europeană din ultima jumătate de secol. Studenții vor învăța (1) să identifice și să definească importanța teoriilor integrării; (2) să analizeze virtuțile și deficiențele respectivelor teorii; și (3) să utilizeze teze și sugestii ale acestor teorii în propriile eseuri și cercetări.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea studenților cu instrumentele conceptuale și teoretice privitoare la integrarea europeană (teoriile generale ale integrării europene, inspirate de știința politică și ținând mai ales de politica comparată – realismul și neo-realismul, funcționalismul, federalismul, neo-funcționalismul, interguvernamentalismul și interguvernamentalismul liberal, consociaționalismul – și teoriile speciale care încearcă să explice un aspect sau altul – geneza, evoluția, funcționarea sau natura specială a Uniunii Europene: teoria interdependenței, guvernarea la niveluri multiple – „multi-level governance”, instituționalismul istoric, neoinstituționalismul, teoria rețelilor politice, constructivismul etc.). Studenții vor fi astfel familiarizați cu paradigmele devenite deja „clasice” (ale lui Ernst Haas, Amidaï Etzioni, Robert Keohane, Joseph Nye etc.), dar și cu cele recente (Wayne Sandholtz și John Zysman, Robert Keohane și Stanley Hoffmann, Andrew Moravcsik, George Tsebelis, Gary Marks și

	Liesbet Hooghe, Mark Pollack etc.); • Dezvoltarea culturii politice a studenților.
--	---

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
Cursul 1 Introducere. Ce este integrarea europeană. Ce semnificație are teoretizarea integrării europene	Prelegere	
Cursul 2 Funcționalismul (concepția lui David Mitrany)	Prelegere	
Cursul 3 Federalismul (Coudenhove-Kalergi, Altiero Spinelli ș.a.)	Prelegere	
Cursul 4 Tranzacționalismul. Conceptul de security community (Karl Deutsch)	Prelegere	
Cursul 5 Neofuncționalismul (I). Conceptul de spillover (Ernst Haas, Leon Lindberg)	Prelegere	
Cursul 6 Neofuncționalismul (II) (Jeppe Tranholm-Mikkelsen)	Prelegere	
Cursul 7 Consociaționalismul (Arendt Lijphart, Paul Tylor, Dimitris Chrysochoou)	Prelegere	
Cursul 8 Interguvernamentalismul (Stanley Hoffmann, Stuart Holland, William Wallace)	Prelegere	
Cursul 9 Interguvernamentalismul liberal (Andrew Moravcsik)	Prelegere	
Cursul 10 Guvernarea la multiple niveluri („multi-level governance”) (Gary Marks & Liesbet Hooghe)	Prelegere	
Cursul 11 Constructivismul	Prelegere	
Cursul 12 Neoinstituționalismul (Blumer, Pierson)	Prelegere	
Cursul 13 Teoria rețelelor politice (Schneider, Rhodes)	Prelegere	
Cursul 14 Teoriile eclecticice recente (R. Keohane, Stanley Hoffmann, Jane Matlary, Ben Rosamond). Concluzii finale	Prelegere	
Bibliografie <ul style="list-style-type: none"> • Dirk Leuffen, Berthold Rittberger, Frank Schimmelfennig, <i>Differentiated Integration: Explaining Variation in the European Union</i> (Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2013), cap. IV Thomas Diez, Antje Wiener (eds.), <i>European Integration Theory</i> (Oxford University Press, 2009). • Desmond Dinan, <i>Ever Closer Union: An Introduction to European Integration</i> (Boulder / London, Lynne Rienner Publishers, 2010). • Christine Reh, „The Convention on the Future of Europe and the development of Integration Theory: a Lasting Imprint?”, <i>Journal of European Public Policy</i>, Vol. 15, No. 5, August 2008, pp. 781–794. • Michelle Cini (ed.), <i>European Union Politics</i> (Oxford, Oxford University Press, 2007). • Mette Eilstrup-Sangiovanni (ed.), <i>Debates on European Integration. A Reader</i> (Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2006). 		

- Jürgen Neyer, „The Deliberative Turn in Integration Theory”, *Journal of European Public Policy*, Vol. 13, No. 5, August 2006, pp. 779–791.
- Jürgen Neyer, „The Deliberative Turn in Integration Theory”, *Journal of European Public Policy*, Vol. 13, No. 5, August 2006, pp. 779–791.
- Andrew Moravcsik, „The European Constitutional Compromise and the neofunctionalist legacy”, *Journal of European Public Policy*, Vol. 12, No. 2, April 2005, pp. 349–386.
- Gary Marks, Marco R. Steenbergen (ed), *Political Integration and Political Conflict* (Cambridge University Press, 2004).
- Markus Jachtenfuchs, „Deepening and widening integration theory”, *Journal of European Public Policy*, Vol. 9, No. 4, August 2002.
- Ben Rosamond, *Theories of European Integration* (Macmillan and St. Martin’s Press, 2000).
- Jeppe Tranholm-Mikkelsen, „Neo-functionalism: Obstinate or Obsolete? A Reappraisal in the Light of the New Dynamism of the EC”, *Millenium: Journal of International Studies*, Vol. 20, No 1, March, 2001, pp. 1-21.
- G. Marks, L. Hooghe, K. Blank, “European Integration from the 1980s: State-Centric vs. Multi-Level Governance”, în *Journal of Common Market Studies*, Vol. 34, No 3, 1996, pp. 341-378.
- Richard Coudenhove-Kalergi, *Pan-Europa* (Târgu-Mureș, Editura Pro-Europa, 1997), pp. 9-162.
- Neill Nugent, *The Government and Politics of the European* (The Macmillan Press LTD, 1999; ed. a 5-a);
- Thomas Diez, „Speaking «Europe»: the politics of integration discourse”, *Journal of European Public Policy*, Vol. 6, No. 4 ,Special Issue, 1999, pp. 598- 613.
- R. A. W. Rhodes, “The New Governance: Governing without Government”, *Political Studies* (1996), XLIV, pp. 652-667.
- R. A. W. Rhodes, “The New Governance: Governing without Government”, *Political Studies* (1996), XLIV, pp. 652-667.
- Andrew Moravcsik, *The Choice for Europe. Social Purpose and State Power from Messina to Maastricht* (Cornell University Press, 1998)
- *Manifestul de la Ventotene* (http://www.cifeitalia.org/Manifesto_ventotene/rumeno.pdf)
- David Mitrany, *A Working Peace System* (1943) (Chicago, Quadrangle Books, 1966).

8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Seminarul 1. Tema: Curba integrării europene (Procesul integrării europene de la planul Marshall la Tratatul de la Lisabona)	Dezbateri	
Seminarul 2. Tema: Teoria clasică a integrării europene: federalismul	Dezbateri	
Seminarul 3. Tema: Relația dintre funcționalism și neofuncționalism	Dezbateri	
Seminarul 4. Tema: Spillover-ul politic și spillover-ul funcțional	Dezbateri	
Seminarul 5. Tema: Dezvoltări recente ale neofuncționalismului	Dezbateri	
Seminarul 6. Tema: Vulnerabilitățile neofuncționalismului	Dezbateri	
Seminarul 7. Tema: Actualitatea neo-funcționalismului și a conceptului de „spill-over”	Dezbateri	
Seminarul 8. Tema: Interguvernamentalismul. Critica lui Stanley Hoffmann	Dezbateri	
Seminarul 9: Tema: Interguvernamentalismul liberal	Dezbateri	
Seminarul 10. Tema: Noua guvernare: guvernarea fără guvern	Dezbateri	
Seminarul 11. Tema: Abordarea deliberativă a teoriei integrării	Dezbateri	

Seminarul 12. Tema: Rolul limbajului în studiul integrării europene	Dezbateri	
Seminarul 13. Tema: Generalizarea teoriei integrării	Dezbateri	
Bibliografie		
<ul style="list-style-type: none"> • Dirk Leuffen, Berthold Rittberger, Frank Schimmelfennig, <i>Differentiated Integration: Explaining Variation in the European Union</i> (Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2013), cap. IV. • Desmond Dinan, <i>Ever Closer Union: An Introduction to European Integration</i> (Boulder / London, Lynne Rienner Publishers, 2010). • Thomas Diez, Antje Wiener (eds.), <i>European Integration Theory</i> (Oxford University Press, 2009), pp. 25-43; 45-74. • Andrew Moravcsik, Frank Schimmelfennig, „Liberal Intergovernmentalism”, în Thomas Diez, Antje Wiener (eds.), <i>European Integration Theory</i> (Oxford University Press, 2009), pp. 67-87. • Michelle Cini (ed.), <i>European Union Politics</i> (Oxford, Oxford University Press, 2007), pp. 69-136. • Mette Eilstrup-Sangiovanni (ed.), <i>Debates on European Integration. A Reader</i> (Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2006), pp. 36-52; 70-84; 137-149. • Jürgen Neyer, „The Deliberative Turn in Integration Theory”, <i>Journal of European Public Policy</i>, Vol. 13, No. 5, August 2006, pp. 779–791. • Andrew Moravcsik, „The European Constitutional Compromise and the neofunctionalist legacy”, <i>Journal of European Public Policy</i>, Vol. 12, No. 2, April 2005, pp. 349–386. • Markus Jachtenfuchs, „Deepening and widening integration theory”, <i>Journal of European Public Policy</i>, Vol. 9, No. 4, August 2002, pp. 650–657. • Jeppe Tranholm-Mikkelsen, „Neo-functionalism: Obstinate or Obsolete? A Reappraisal in the Light of the New Dynamism of the EC”, <i>Millenium: Journal of International Studies</i>, Vol. 20, No 1, March 2001, pp. 1-21 (sau: http://www.maltelewan.com/spill-over.txt). • Ben Rosamond, <i>Theories of European Integration</i> (Macmillan and St. Martin’s Press, 2000). • Jeppe Tranholm-Mikkelsen, „Neo-functionalism: Obstinate or Obsolete? A Reappraisal in the Light of the New Dynamism of the EC”, <i>Millenium: Journal of International Studies</i>, Vol. 20, No 1, March, 2001, pp. 1-21. • Thomas Diez, „Speaking «Europe»: the politics of integration discourse”, <i>Journal of European Public Policy</i>, Vol. 6, No. 4, Special Issue, 1999, pp. 598- 613. • R. A. W. Rhodes, “The New Governance: Governing without Government”, <i>Political Studies</i> (1996), XLIV, pp. 652-667. • David Mitrany, <i>A Working Peace System</i> (1943) (Chicago, Quadrangle Books, 1966), pp. 198-220. • <i>Manifestul de la Ventotene</i> (http://www.cifeitalia.org/Manifesto_ventotene/rumeno.pdf) • Richard Coudenhove-Kalergi, <i>Pan-Europa</i> (Târgu-Mureș, Editura Pro-Europa, 1997), pp. 9-162. 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

<ul style="list-style-type: none"> • Conținutul disciplinei este adaptat la contextul internațional și la cel românesc și la nevoile de dezvoltare a domeniului. Astfel, prin utilizarea, în cadrul activităților, a unor resurse de studiu de actualitate, se urmărește sprijinirea unui parcurs ulterior al studenților relevant în raport cu piața muncii.
--

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Răspunsurile la examen/colocviu (evaluarea finală)	Examinare orală cu bilete și prezentarea/suținerea unei lucrări/ unui eseu din tematica disciplinei	60%
10.5 Seminar/laborator	Participare activă	Dezbateri	40%
10.6 Standard minim de performanță			

- Tratarea a jumătate din subiectul/ ele de examen și o lucrare coerentă și originală.

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătură director departament

.....